

PERIODICO DEFENSOR DE LOS
INTERESES DE LA COMARCA:

DIRECTOR: B. CADEFÀU

✻	PRECIOS de SUSCRIPCIÓN:		✻	
		Trimestre		REDACCIÓN Y
	PUIGCERDÀ	2 pesetas		ADMINISTRACIÓN
	FUERA	2 "		Mayor, 39
	EXFRANJERO	3 "	PUIGCERDÀ	
			Anuncios, Remitidos y Reclamos, a precios convencionales	
			NO SE DEVUELVEN LOS ORIGINALES	

IMPORTACIÓ I EXPORTACIÓ
MAGATZEMS DE QUEVIURES: J. FONOLLEDA SERRA

MAGATZEMS { Carrer Comerç, 19
Carrer Primpesa, 51
Plassa Pens & Clerch, 3

DESPATX: CARRER COMERÇ, 38
BARCELONA

TELEFON 449 - A
DIRECCIÓ TELEGRÀFICA I TELEFÒNICA:
ADELLONOF - BARCELONA

DE L'ATRAC

Amic llegidor: aquesta americana que molts anys ha que portes i que, per altra part sé que és ben teva, he determinat pendre-te-la; no et moles-tis ni xillis, te la prenc i prou...

Aquest és l'atrac qu'està maquinant-se contra la vila de Puigcerdá. En 5 del mes passat va fer la friole-ra de 603 anys, que tenim l'aigua del Carol, no regalada, ni de precari, sino pagada en l'any 1318 a un preu, que significava la renda anyal de tot un poble de dues centes vint families. Aquesta compra i posse-sió sis vegades secular no pogué

menys que ésser reconeguda pel go-vern francès, qui en el nombre 1411 § 2on. del Botletí de Lleis declará, que nostra acequia continuarà perteneixent amb el caracter de propietat privada a la vila de Puigcerdá, *com avans de la divisió de les coronas*. I, entenguem-nos, que en aital arti-cle França, no sols reconeix la pro-pietat de nostra acequia *materia!*, ço és, en quan és un rec obert a la terra per a conduir bé o malament l'aigua, sino també de la acequia *formal*, ço és, en quan realitza l'ob-jecte pel que ha sigut feta, que és de

conduir-nos l'aigua del Carol; perquè el *quid fluens*, el riu qual provisió està sobre l'alcanç humà, vé comprès dintre el convencionalisme de aquest nostre modo de parlar; perquè ridicol seria reconeixer la propietat d'un rec i no la de l'aigua que hi passa; i també perquè, tal com era avans de la divisió de les corones, és evident no era seca, sino plena d'aigua i aquesta, no midada, ni subjecte al Reglament de 1868, que no existia encara en 1659, sino tal i com la vila va arreglar-se-la amb el rei Sancho en 1318. La forma amb que Puigcerdá adquirí l'aigua i que detalladament portem exposada, és la mateixa poc més o menys, amb que Cerdanya i tot Catalunya posseeix les altres preses respectives del riu Carol; sens que fassi falta cap reconeixença de França per la senzilla raó de que no están, com la de Puigcerdá, enclavades en son territori, pero no per aixó menys legals ni implicitament reconegudes en la seva propietat moltes vegades secular. Es, doncs, un verdader atrac després de aital reconeixença, l'assalt per a pendren-se-la.

No és menys elegant la forma de realitzar-ho: nostres veïns tingueren una persona pública, que en la premsa palesament i en persona, no regaiejant incomoditats de viatges, per

sota má, a la callada, prepará l'a atrac de la desviació; el degá dels batlles de la Cerdanya francesa reunits a Bourg-Madame, demaná a Mr. Le Trocquer, ministre d'Obres Públiques en sa visita que activés la realització dels embarrats de Carlit i dels canals de Cerdanya; la premsa veïna, general i local, no para, en mig dels més grollers insults a nostre exércit, a nostra organització financiera i a tot lo nostre, en sa campanya; i en canvi aquí, dins la mateixa vila de Puigcerdá, en una reunió tinguda pels representants del pais, diputats, arcaldes i lots els elements oficials, no hi hagué *ni paraula* per a defensar-nos l'aigua ben nostra; no gosant dir en aqueix punt ni que l'ánima sigués seva; nostra premsa tota es calla com un mut.

CERETANIA, desde les seves humils columnes, está fent un paper ridicol davant d'una actuació, que si no és contrasenya, podria esser-ho; pero en son lema de defensar els interessos de la comarca, creu complir en el present moment históric el més elemental deure: i ho fá amb tant més orgull i fermesa quan més se veu sola, quan més els enemics de fora criden i quan mes els nostres de casa callen; entenent que els temps actuals de nostra civilització no són per a portar a cap aquest atrac brutal i despótic a la callada.

L'elogi de les muntanyes

(Acabament)

V

En les muntanyes de Catalunya abunden els santuaris, grans els uns com gegantines arnes d'abelles que xuclen la mel del Senyor humils els altres com colomes perdudes en les soletats, poncelletes que esclaten en les festes assenyalsades d'un divinal perfum.

Peró en les muntanyes de Catalunya s'hi lléven també encara rónecs castells, altars de la Pàtria, fogars de llibertat. En les seves muralles la nostra raça hi va escriure els drets de la Nació Catalana amb la sang dels tirans i dels enemics.

Terra de pau i de benigna justícia és la nostra, on els homes de tot el món hi adquiren breu temps el dret de ciutadania, on la dona podia ésser senyora i majora del seu clos, on els reis pagaven els vectigals, on per una essencial manifestació del temperament i del seny els homes per a parlar *enraonen*.

Peró ésser enraonat no vol dir ajupir-se per reflexió, ni el tenir seny ens priva de veure que la llibertat val tant o encara més que la vida. Com més enraonat es un poble més es revolta contra l'injustícia, i lo que es per nosaltres mai com enfront de la tirania pot dir-se que cada català té un rei al cos.

Si les muntanyes son joiosa déu d'eterna renovació, son també amagatall propici per a refer-hi les forces abans del combat. Aleshores el jovent canta una canço ben diferent de la que em cantava la mare.

Allí dalt de la muntanya,

pare, deixeu-m'hi anar,
no pas per ballar sardanes
sinó per batre el tirá.

Plaenta es la pau de les hortes on s'hi estarrufa la pompa de les verdures i dels fruiterars, quan les mongeteres s'hi enfilan per les canyes o ara que la negror de les canoques enmascarades es nega entre la rojor de les roselles abrandades. Peró en les hores decisives per a la llibertat, el pit armat de Catalunya són les seves muntanyes amb la seva espessa forra de brucs, de garrigues, d'arbossos i de ginesteres, amb la rosseganta caballera de les bardisses en els correccs, amb la seva ombra patriarcal de les rouredes i dels alzinars.

Quan vinga el temps d'aplegar-se en la verneda, sota dels olms i dels lladoners vora les fonts hi fruïrem amb l'esposa i els fills la pau retrobada. Peró mentrestant, fills de la terra catalana, respectem els vells alzinars; no permetem que la destal engegui rostos avall la mata protectora, per si el nostre jovent s'hi hagués d'emparar.

Beneïtes sien les muntanyes regalades que son l'encis dels nostres ulls, l'alegría dels nostres cors i la cuirassa de la nostra voluntat. ¡Eusenyeu-nos encara una vegada més a nosaltres els homes que comptem per anys la nostra vida aqueixa lliçó dels segles que heu contemplat inmòvils per a fortificar en les nostres ànimes la fe en les coses que no poden morir!

PERE COROMINAS

Les frases probervials catalanes

Vendre vinagre

«Vendre vinagre» és una dita popular que vol dir no sols predicar ço que no es creu, sinó obertament i a les clares obrar i fer al revés de ço que es diu, com si el vendre vi-

nagre fos propi de trapèlles o de mentiders sense dissimulació.

Aquesta dita no posa màcula a la reputació dels taverners en general, entre'ls quals reconeix el vulgus que n'hi ha que diuen i obren de conformitat amb lo que pensen ésser just, i per tant, «no venen vinagre» encara que en tinguen un bon despatx.

La dita popular prové, sens dubte, d'una altre dita proverbial més plena i precisa; tal es la que s'aplica a les mateixes persones que solem dir que «venen vinagre»: *Predicar consciencia i vendre vinagre*, que alguns diuen, *Predica oli i ven vinagre*, i altres també, *Pregona vi i ven vinagre*. Perquè és clar que, si fos solament per *vendre vinagre*, la dita típica contra els hipòcrites no tindria explicació satisfactoria; ara, qui en realitat *ven vinagre* bo i pregonant o *predicant vi*, oli o altra mercaderia distinta, es te guanyada la marca de trapella que li posa a sobre el poble amb la dita, que val tant com «¡no us en fieu!».

Demà, Déu hi dirá

Es una errada, com ho es «demá Déu dirá» que algun gramàtic carregat de bons intents corretgí, i ha semblat tan bona la correcció, que l'han acceptada els castellans i tot, dient: «mañana Dios dirá». ¿I que ha dir Déu demá que no digui avui i no tingui dit sempre de suara endarrera?

Amb la dita vulgar es vol significar que no cal desesperar-se, que procurem passar bé i sense angúnies el día d'avui, perquè encara que fem «canet i net», *Demà Déu proveirà*.

Peró precisament la dita subratllada es una màxima ben bona, ben correcta, i sobre tot, ben clara. No és pas aquesta màxima la causa del vulgar «Deu hi dirá» o «Deu dirá». Mes si no és aquesta, serà sens dubte aquesta altra: «demá Déu aidará».

Aidar per *ajudar* ha caigut en desús en la conversa usual, no pas en la parénica afossilització del llenguatge. «Aida't i t'aidaré» diu un proverbi encara corrent.

La veritable dita popular era: «demá Déu aidará». Pronunciat a la bona de Déu i mal compresa, s'ha convertit en «Déu hi dirá...» i fins en ¡*Dios dirá!* com ja corre per les escoles.

¿No us sembla, amics, que fora millor de tornar al vell i típic «Déu aidará»?

(Del Noticiari mensual Excursions del Ateneu Enciclopèdic Popular de Barcelona.

Reloj descompuesto

En el fondo de mi pecho
siento latir presurado
como golpes de batan
a mi corazón cuitado.

Van a su paso las horas
marcando cruel derrotero...
van caminando las horas
con el cadáver del tiempo.

Del tiempo que ya pasara
clavándome sus dolores;
del tiempo que ha marchitado
mis esperanzas y amores:

¡Oh corazón! como late
por esas dichas pasadas!
como siento tu latir
al final de mi jornada.

Semeja tu acompasado
tic-tac—monótono y lento—
como el ritmo de campanas
que por mi tocan a muerto.

Reloj de nuestra existencia
fuiste siempre corazón...
con tu latir, tu marcaste
horas de amor y dolor...

Tu marcha es inexorable...
más hoy roto y descompuesto
solo marcas de mi vida
el fin, ¡momento supremo!

¡Oh corazón, corazón...
reloj de nuestra existencia!...
cuando ceses de latir...
¿donde iremos?... ¡No contestas!..

ELADIO CEPILLO

D. Buenaventura BARCELO y OLIVER
Abogado, Notario de Bellver

Tiene el gusto de ofrecerse al público como **abogado** y le participa que ha instalado su despacho en la calle de Florenza n.º 29, de la villa de Puigcerdá, y en su casa residencia de Bellver.

EL PROBLEMA
DE UNA BUENA TINTA PARA ESCRIBIR
Y DE USO GENERAL

Waterman's
"Ideal"
INK

LO RESUELVE

PORQUE es como
la pluma "Ideal" Waterman
lo más perfecto!

Esta tinta cuidadosamente filtrada por varios filtros de seda, conviene tanto para plumas estilográficas como para los despachos por no corroer las plumas ni dejar depósito

La tinta "Ideal" Waterman
se vende en todas las papelerías
El litro ..... pes 7'50
Frasco de prueba de 50grs .. 1'00

Pídase Catálogo a la
Casa El Hassinger Sección J
Balmes, 75. BARCELONA

Locales

Escuela Superior de Zootecnia. — (Matrícula). En la Secretaría de la Escuela Superior de Agricultura, de 9 a 12 de la mañana y de 3 y media a 6 tarde, de los días del 5 al 14 de octubre inclusive, queda abierta la matrícula de todos los que quieran seguir los estudios de *Ingeniero Zootecnico* y de *Ingeniero y Médico Zootécnico*.

Para ingresar en la Escuela es preciso pasar un examen de Ingreso que comprende las siguientes materias: Nociones de Mate-

máticas (Aritmética, Algebra y Geometría); Nociones de Física y Química; Geografía; Ejercicios de lectura y escritura en catalán (los alumnos catalanes) o en castellano; y traducción de la lengua francesa o italiana.

Este examen tendrá lugar el día 14, por el cual deben matricularse durante los días indicados.

Por toda clase de aclaraciones y detalles dirigirse a la Secretaría de la Escuela Superior de Agricultura, Urgel, 187, teléfono 579, H, Barcelona.

28 de septiembre de 1921

EMILIO M. GAISSERT

CAMIONES

Viladomat, 83

BARCELONA

Fallecimiento.—El martes próximo pasado falleció en esta el conocido comerciante D. Guillermo Maig.

El acto del sepelio, que tuvo lugar al día siguiente, vióse muy concurrido, prueba evidente de las simpatías de que disfrutaba el finado.

A su atribulada familia la expresión de nuestro conduelo.

Tiempo.—Durante la transcurrida semana hemos disfrutado de un tiempo espléndido, con cielo clarísimo.

El día de hoy ha amanecido lloviendo, continuando el cielo encapotado.

F. GONZÁLEZ CORTÉS

MÉDICO

tiene el gusto de ofrecer sus servicios a los habitantes de Puigcerdá y su comarca

Consulta de 12 a 1 i de 6 a 7.

FLORENZA, 29

Festivos, de 10 a 1.

PUIGCERDA

Arreglo.—Por la brigada municipal se ha procedido al arreglo de nuestras calles, esparciendo por ellas «calç sobre».

Aplaudimos la idea.

Aniversario.—Por celebrar-se el aniversario del fallecimiento de D. Ovidio Vidal y Morer, todas las misas que se celebrarán el próximo día 13 en la parroquia, serán aplicadas en sufragio de su alma.

Nacimiento.—La esposa de nuestro querido amigo y colaborador D. J. M.ª Junoy, D.ª Josefa Ricart, ha dado a luz una preciosa niña.

Nuestra felicitación.

RECIBIDAS CAMISAS ULTIMA NOVEDAD

○●●●○●●●○

Sección Géneros Blancos

Ultimos modelos en Combinaciones, Camisas, Enaguas, Pantalones Cubre-Corses, Camisas de noche

:: PRECIOS DE FABRICA ::

●●●●○●●●●

Los que venden más

Los más bien surtidos

Los que venden más barato

ALAMBICAMOS

los precios al extremo que sorprenden a la concurrencia

○●●●○●●●○

Calle de la Revolución, 7

Temperaturas de la semana

Día	Máxima	Mínima
1	22	7
2	21	8
3	22	6
4	25	7
5	25	7
6	23	7
7	22	8

Imprenta Ceretania.—Puigcerdá

ELECTRICITAT - MAQUINARIA

J. PRATGINESTÓS de BONAPARTE

FONTANELLA, 16 Pral.

Tel. 4865 - A

BARCELONA

Instal·lacions econòmiques de Centrals elèctriques

Elevació d'aigues per a regar :-: Turbines hidrauliques

Maquinaria per a la Industria :-: Pressopostos gratuits

Cubiertas y Tejados S. A.

Madrid

Santa Engracia, 107

Barcelona

Rambla Catalunya, 41

Construcción y reparación de toda clase de edificios

Armaduras de hierro, de madera, cemento y mixtas

Pizarra natural del país

„ „ española color negro

„ artificial de cemento y amianto comprimidos

Teja plana y curvada :-: Cartón cuero

Fieltro asfaltado, &., &.

Delegación Puigcerdá: España n.º 9 - Teléf. n.º 26

Gran Hotel Restaurant

EUROPA

Situado en la PLAZA de CABRINETTY (antes MAYOR)

Galerías con hermosa vista panorámica
Iluminación Eléctrica y a Gas - Cuarto de Baño y Ducha

RECOMENDADO DEL T. C. F. y C. A.

Propietario-Director:

BUENAVENTURA CARALPS

TELEFONO N. 10

NOVEDADES

J. Sauquet

Bourg-Madame

LANERIA

CONFECCIONES

SEDERIA

Artículos de Fantasía
para regalo y recuerdo

::: Cristalería ::: Porcelana ::: Juguetes :::

MIGUEL LLANAS

Rebajas verdaderas en camas de Viena, hierro, somiers cómodas,
sillas, colchones y toda clase de muebles

Máquinas para coser sistemas "Wertheim" y "Singer"
con 20 por ciento de rebaja :-: También las hay de ocasión

CASA MATATAM

Pisos y Chalet

PARA ALQUILAR
en esta Villa

Dirigirse: en esta Villa a D. Ramón Salvat y en
BARCELONA a la JOYERIA

EL REGULADOR, (calle del Carmen, 1)

HOTEL RESTAURANT

CATALUÑA

de R. COSTA :-: RIBAS

Habitaciones confortables con electricidad y timbres a to-
— das-sus dependencias. - Café. - Piano. - Baños y Du-
— chas. - W. C. - GARAGE con foso para repa-
— raciones y depósito de esencias. - Cámara os-
— cura. - Guías. - Caballerías y carruajes pa-
— ra toda clase de excursiones. - Coche
— :: de la casa a todos los trenes ::